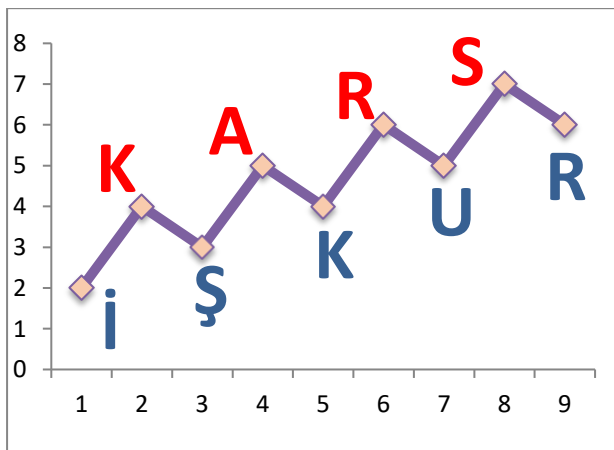




2018

KARS

**İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA RAPORU**

KARS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018

YAZAR

GÖKHAN ÇELİK

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ



Tüm dünyada “işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama” sorunu kuşkusuz en önemli problemlerden biridir. Bu durum aynı zamanda sosyal sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle kamu politikaları istihdam artırıcı yatırımlara ağırlık vermektedir. Doğru istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve istekleri incelenmeli ve sonuçları sektörel bazda değerlendirilmelidir.

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü uzun süredir izlediği politikalarla, yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi hedefiyle İŞKUR, kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Nitekim işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personellerine, tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Kars İşgücü Piyasası Araştırma Raporu’nun ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Türker ÖKSÜZ

Kars Valisi

ÖNSÖZ



İstihdam çalışan açısından gelir yaratan, işveren açısından üretim sağlayan bir olgu olmanın yanında sosyal bütünleşme ve barışı sağlama da önemli bir araçtır. İşsizliği azaltmaya, istihdam edilebilirliği kolaylaştırmaya yönelik çalışmaları yürüten kurumların önceliği işsizleri işe yerleştirmektir. Bu amaçla meslek edindirme kursları, işveren ziyaretleri, danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Ülkemizde işsizlik sorunu kadar nitelikli çalışan eksikliği de sektörler açısından önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Gelişen ekonomimiz, yükselen nitelikli işler ortaya çıkarmaktadır. Türkiye’de olduğu gibi ilimizde de işsizlik yaşanırken, nitelikli işgücü ihtiyacı olduğu da bir olgudur. İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilere sahip bir işgücü arzının yaratılması öncelikli hedeflerimizdendir.

Bu bağlamda işgücü piyasasında ayrıntılı ve sağlıklı bilgiye sahip olmak için önceki yıllarda olduğu gibi 2018 yılında da “İşgücü Piyasası Talep Araştırması” yapılmıştır. 314 işyerinden derlenen bilgiler analiz edilerek bu kitapla Kars işgücü piyasasına ilişkin veriler iş arayanlara, işverenlere, politika üreticilerinin istifadesine sunulmuştur.

Kars Çalışma ve İş Kurumu da bu araştırma ve analiz sonuçlarını değerlendirerek işgücü piyasasına yönelik programlar hazırlayacaktır. Bu çalışma işgücü piyasasına yönelik hazırlanan programların sağlam temellere dayanması, kamu kaynağının etkin kullanımı ve amaçlanan hedeflere ulaşılması açısından da yararlı olacaktır.

İlimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun kitap haline getirilerek basılmasında, işgücü piyasası aktörlerinin kullanımına sunulmasında emeği geçen; araştırmaya katkı sağlayan işverenlere ve özveri ile çalışan Kars Çalışma ve İş Kurumu'nun değerli personellerine teşekkürlerimi sunarım.

Yusuf BULUT

Kars Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler	5
Kayıtlı İşsiz	6
Aktif İşgücü Programları	7
İşsizlik Ödeneği	11
İKİNCİ BÖLÜM	13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	13
İşyeri Verileri	14
Mevcut İstihdam	27
AÇIK İŞLER	29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	44
SONUÇ	52

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	26
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	27
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	30
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	34
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	36
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	36
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	37
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	40
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	41
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	43
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	6
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	12
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	15
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı	16
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	20
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	22
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	22
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	24
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	26
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	31
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	33
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	34
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	40
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	42
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	51

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Kars İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 314'tür. Bu işyerleri 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kars ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 5 bin 7 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 4 bin 20 çalışan erkeklerden, 987 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 95,6'sı, kadınların ise yüzde 4,4'ü İnşaat sektöründe istihdam edilmektedir.

Kars ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. Kars ilinde açık iş oranı yüzde 3,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,9 olup, Kars ili açık iş oranı bakımından 0,3'lük bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Kars ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %5,6'dır. Kars ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslek grubu mensuplarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 36,5'i için Eğitim Düzeyi Önemli değil talep edilmektedir. Kars ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kars ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerle bakıldığında ilk iki sırada Soğuk Demirci ve Aşçı mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. Bu meslekleri sırasıyla Garson(servis Elemanı) ve Hamurkâr meslekleri takip etmektedir.

Kars ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işverenlerin yüzde 22,3'ü istihdamın artacağını

öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde ve Kars ilinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,2 olarak öngörülürken Kars ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 5,3 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Kars işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kars İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Kars ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kars ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

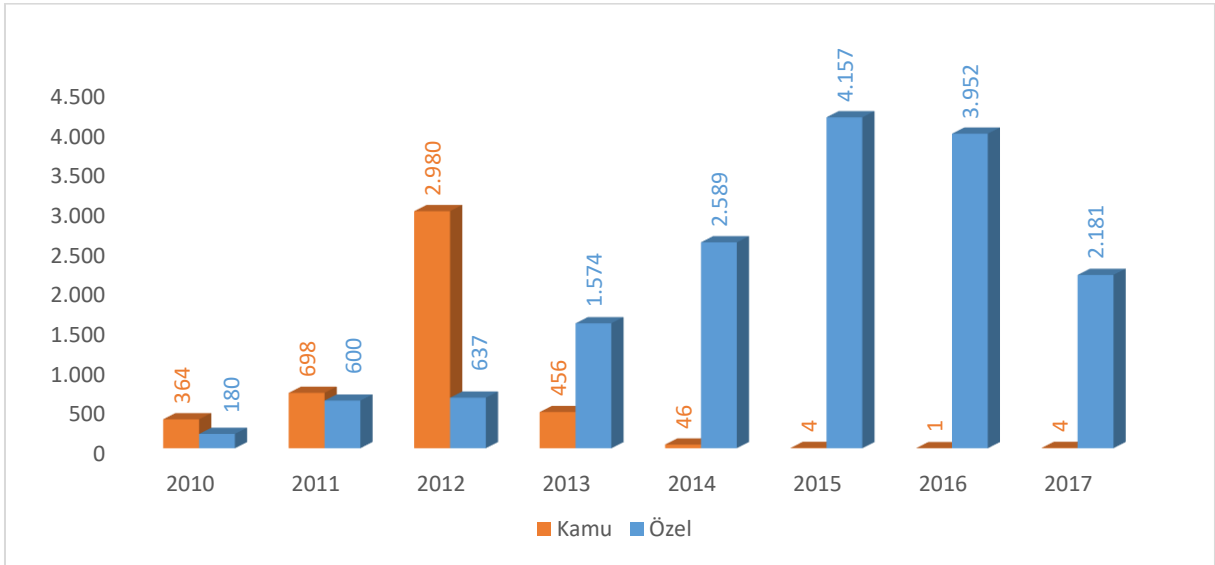
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)



Kaynak: İŞKUR

2010 yılında bin 544 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 2 bin 185 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2013 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 57,9 oranında artmıştır. 2017 yılı itibarıyla alınan açık işler bir önceki yıla göre yüzde 44,7 oranında azalmıştır. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle

2010 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini genel olarak arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden işçisi (genel)	327
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	265
Beden işçisi (inşaat)	157
Satış danışmanı / uzmanı	139
Kamyon şoförü	112
Beden işçisi (temizlik)	74
Elektrik dağıtım şebekesi işletme bakım görevlisi	73
Temizlik görevlisi	68
Garson (servis elemanı)	67
Ahşap kalıpcı	63

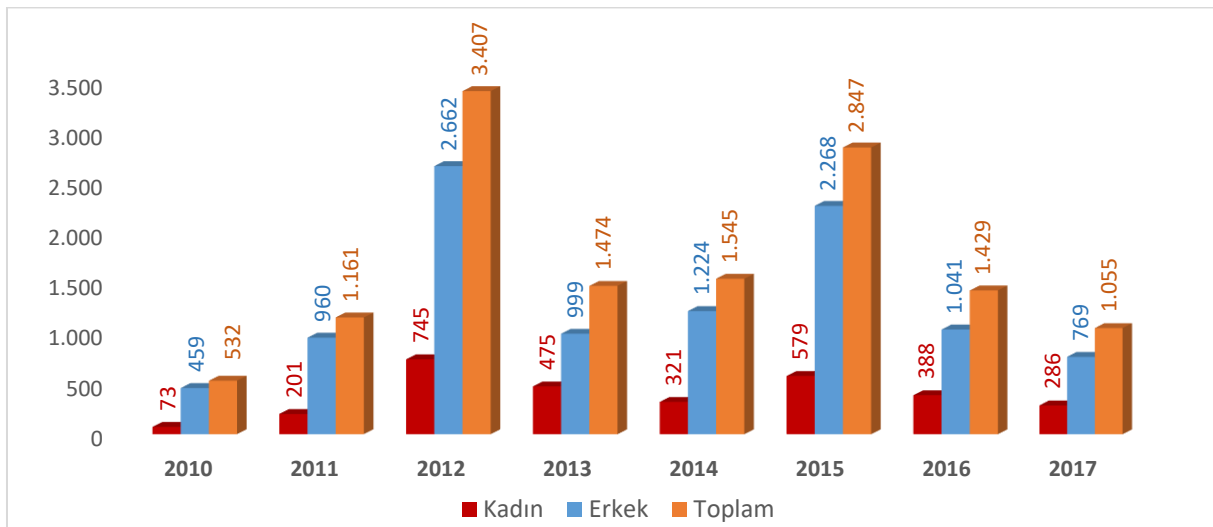
Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 2017 yılında 2 bin 185 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 327 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 14,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği yüzde 12,1 ile Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve yüzde 7,2 ile Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)



Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 532 olan Kars ilinde işe yerleştirilenlerin 459'u erkeklerden, geri kalan 73 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ve 2015 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık iki kat artışla İŞKUR tarafından işe yerleştirme sağlanmıştır. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 27,1'i kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında yapılan kadın işe yerleştirme sayısı 2010 yılına göre yaklaşık 4 katına, toplam işe yerleştirmede ise yaklaşık 2 katına ulaşmıştır.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	48	106	154
Beden işçisi (inşaat)	100	1	101
Beden işçisi (temizlik)	73	12	85
Beden işçisi (genel)	80	2	82
Satış danışmanı / uzmanı	43	35	78
Garson (servis elemanı)	39	9	48
Büro işçisi	31	15	46
Ahşap kalıpcı	43	0	43
Soğuk demirci	40	0	40
Karayolu bakım işçisi	32	0	32

Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 154 kişi işe yerleştirmeye Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 14,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (İnşaat) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Çağrı Merkezi Müşteri temsilcisi ve Satış Danışmanı/Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (İnşaat) ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

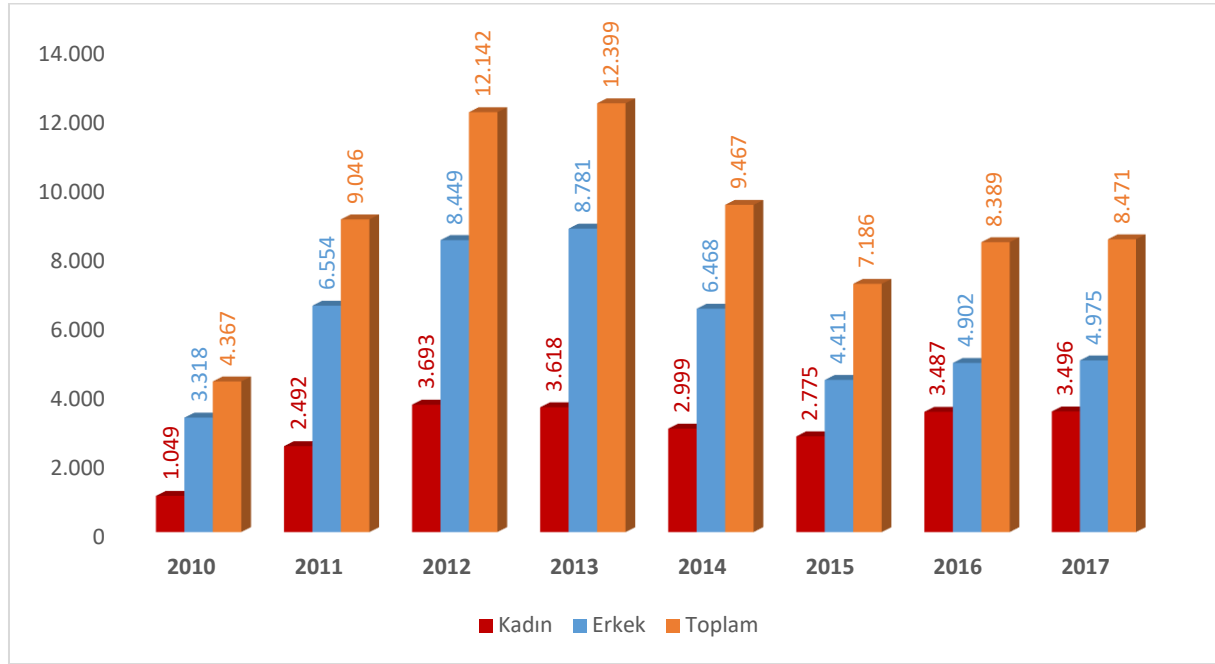
Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş

aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı



Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kars ilinde İŞKUR'a kayıtlı 4 bin 367 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 3 bin 318'i erkek, bin 49'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 8 bin 471 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalı eğilim dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Kars'ta bin 49 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında önemli ölçüde artarak 3 bin 496'ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kars ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kars ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 28 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kars ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %35,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Hizmetli (Kamu Kuruluşları) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de benzer durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı/Uzmanı gibi meslekler ilk sırada gelirken Hizmetli, Sekreter ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	34	361	211	572
2011	21	209	126	335
2012	16	444	165	609
2013	7	74	4	78
2014	17	185	142	327
2015	25	341	157	498
2016	15	185	28	213
2017	18	171	82	253

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisinde girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 18 mesleki eğitim kursuna 253 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 82'si erkek, 171'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha

fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri artırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 67,5'i kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
El nakışçısı	Çoban/sürü yönetim elemanı (küçükbaş hayvan)	El nakışçısı
Çoban/sürü yönetim elemanı (küçükbaş hayvan)	Arıcı	Evde çocuk bakım elemanı
Halı dokuyucu (el tezgahı)	Şeker ve nişasta bitkileri yetiştiricisi	Halı dokuyucu (el tezgahı)
Evde çocuk bakım elemanı	Ahşap kalıpcı	Kilim dokuyucu (el tezgahı)
Kaz ve ördek yetiştiricisi	Kaz ve ördek yetiştiricisi	Kadın üst giysileri dikim elemanı
Arıcı	İnşaat boyacısı/boyacı	Folklorik bebek yapımcısı
Kilim dokuyucu (el tezgahı)	Betonarme demircisi	Dekoratif ahşap süslemeci
Kadın üst giysileri dikim elemanı	Engelli bakım elemanı	Kaz ve ördek yetiştiricisi
Engelli bakım elemanı	-	Engelli bakım elemanı
Dekoratif ahşap süslemeci	-	El ve makine nakışçısı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla El Nakışçısı, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı(Küçükbaş Hayvan) ve Halı Dokuyu (El Tezgahı) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla El Nakışçısı, Evde Çocuk Bakım Elemanı ve Halı Dokuyucu (El tezgahı) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı(Küçükbaş Hayvan), Arıcı ve Şeker ve Nişasta Bitkileri Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	2	1	2	3
2011	17	8	9	17
2012	95	42	63	105
2013	266	130	195	325
2014	295	134	216	350
2015	562	354	420	774
2016	378	213	310	523
2017	390	330	415	745

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından 2015 yılına kadar işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen programlara katılan katılımcı sayısı 2016 yılına göre yüzde 42,4 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un İşbaşı Eğitim Programının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 390 program düzenlenmiş olup toplam 745 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 44,3'ü kadınlardan yüzde 55,7'si erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Satış danışmanı / uzmanı	Garson (servis elemanı)	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Satış danışmanı / uzmanı	Satış danışmanı / uzmanı
Garson (servis elemanı)	Büro işçisi	Sekreter
Büro işçisi	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Satış elemanı (perakende)
Satış elemanı (perakende)	Satış elemanı (perakende)	Büro işçisi
Sekreter	Reyon görevlisi	Garson (servis elemanı)
Reyon görevlisi	Lojistik meslek elemanı	Çocuk bakıcısı/çocuk bakım elemanı
Lojistik meslek elemanı	Aşçı yardımcısı	Kasiyer
Çocuk bakıcısı/çocuk bakım elemanı	Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	Ön muhasebeci
Kasiyer	Resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı)	Haber editörü

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Satış Danışmanı/Uzmanı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Garson mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Satış Danışmanı/Uzmanı mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Garson ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	4	64	79	143
2012	4	48	58	106
2013	1	9	15	24
2014	5	92	108	200
2015	4	54	43	97
2016	8	91	105	196
2017	20	200	240	440

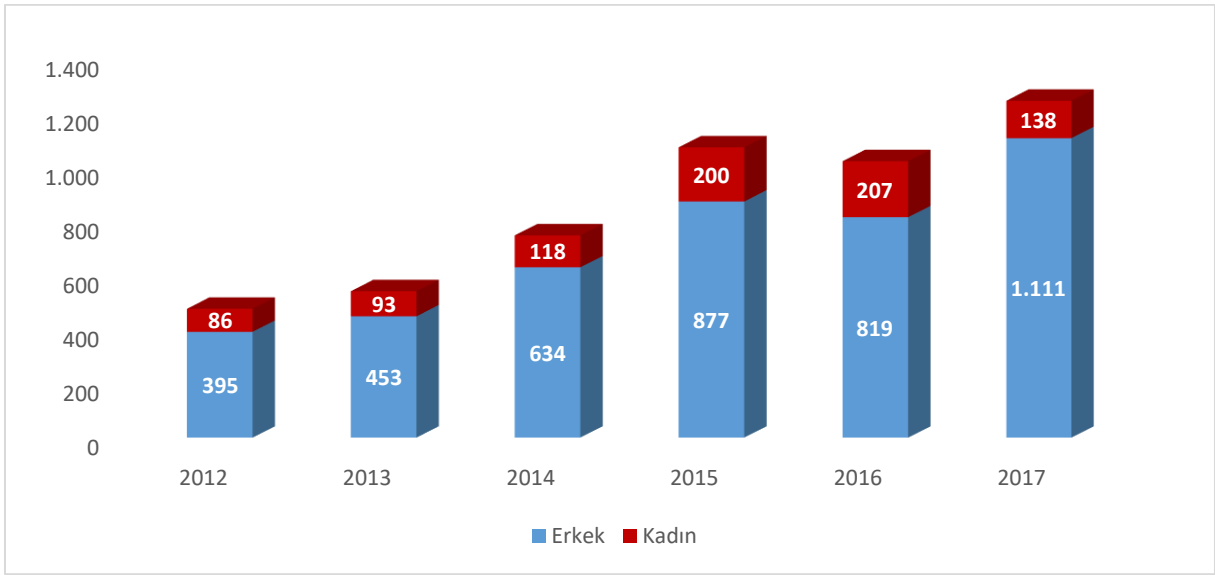
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 20 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yaklaşık 2,5 kat artmıştır. Programa 2017 yılında 200'ü kadın, 240'ı erkek olmak üzere toplam 440 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)



Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 2017 yılında yüzde 11'i kadın olmak üzere bin 249 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 21,7 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kars ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden

yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kars ilinde 314 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 5 bin 7 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kars ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Kars ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	87
İnşaat	86
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	24
İmalat	24
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22
Ulaştırma ve depolama	21
Eğitim	16
Diğer hizmet faaliyetleri	7
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Finans ve sigorta faaliyetleri	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Bilgi ve iletişim	2
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Genel Toplam	314

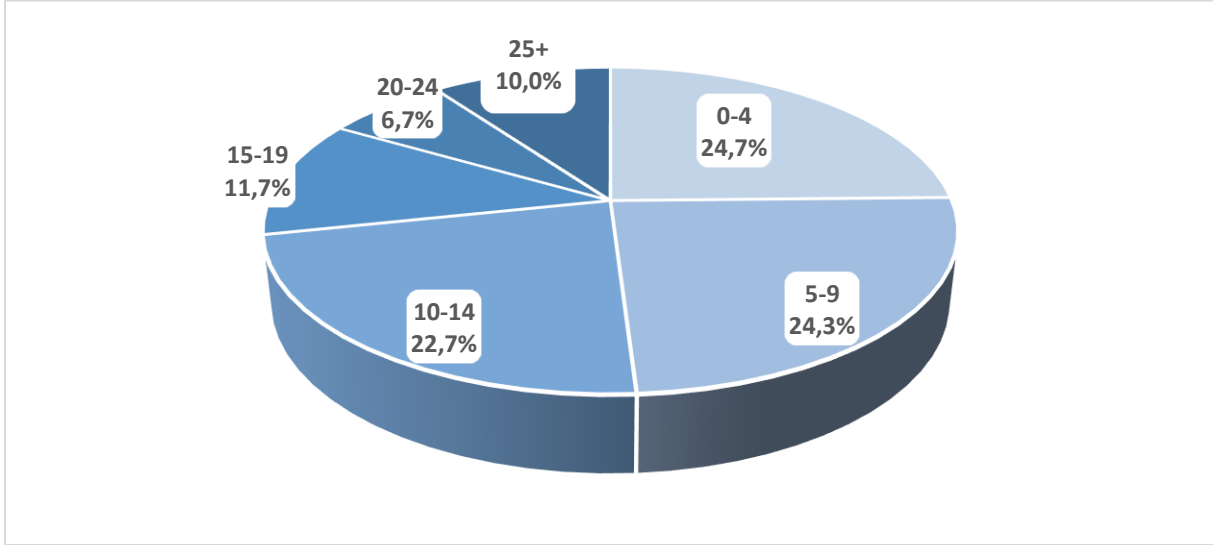
Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kars ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 27,7’si Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 21,1’dir. Bu durumda Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 27,3’ü bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yine yüzde 19 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Kars ilinde 10 ve daha fazla kişi

istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Gayrimenkul faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde olduğu görülmektedir. Ancak bu tablo incelenirken Kars ili düzeyinde 10 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

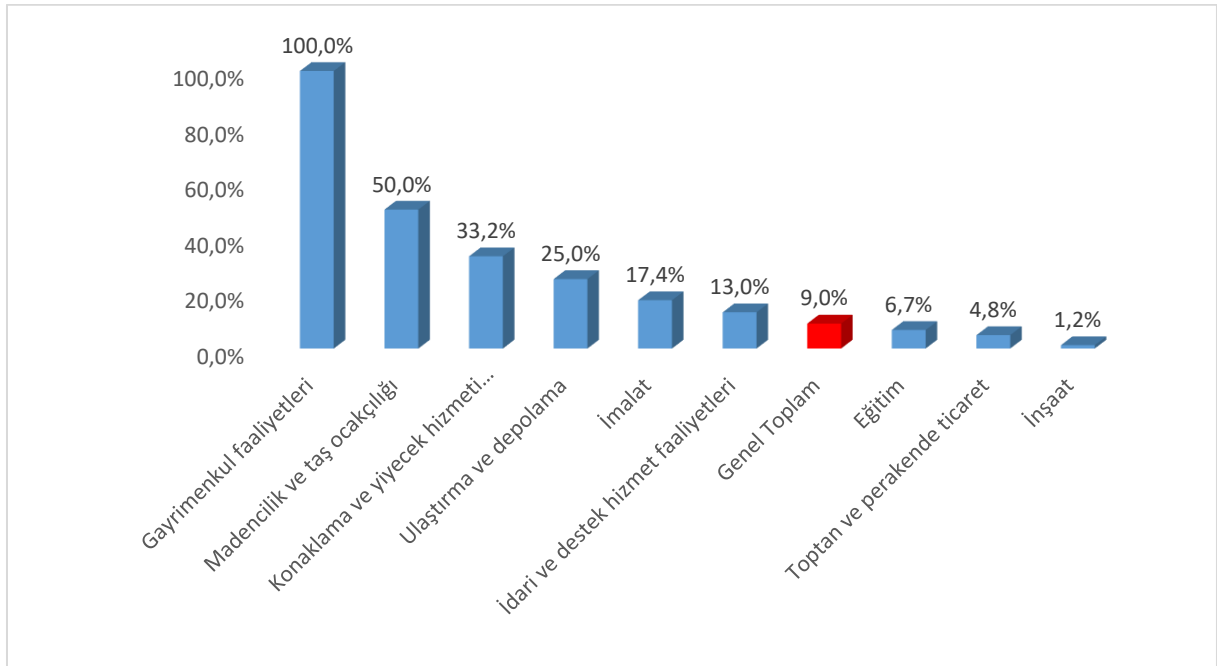
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Kars ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,7'si 0-4 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 24,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 49'u 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 51'i ise 10 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Kars ilinde araştırma kapsamındaki her 2 işyerinden 1 tanesinin kuruluşu 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı



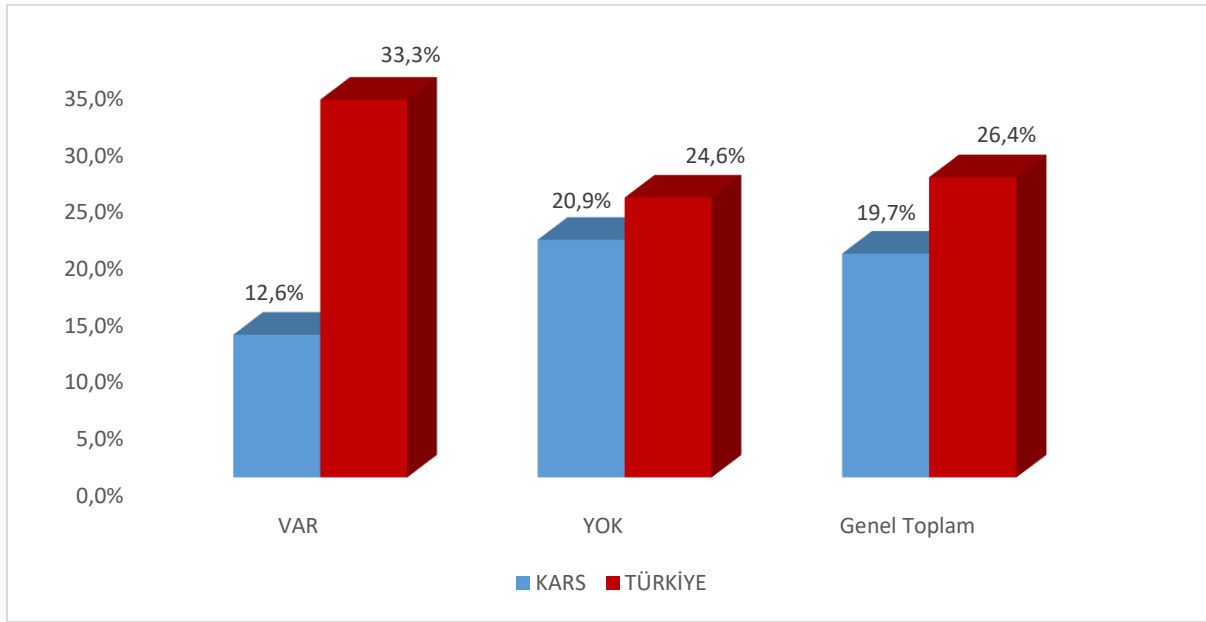
Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde araştırma kapsamına giren Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı part-time çalışan bulunmaktadır. İlimizde araştırma kapsamına giren İşveren sayısının bir olması bu durumu etkilemektedir. Kars ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü bu konuda Türkiye genelinde ise alt sıralarda yer alarak yüzde 7,2 ile onaltıncı sırada yer almıştır. Kars ilinde ikinci sırada Madencilik ve Taş Ocaklığı yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 33,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 1,2 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

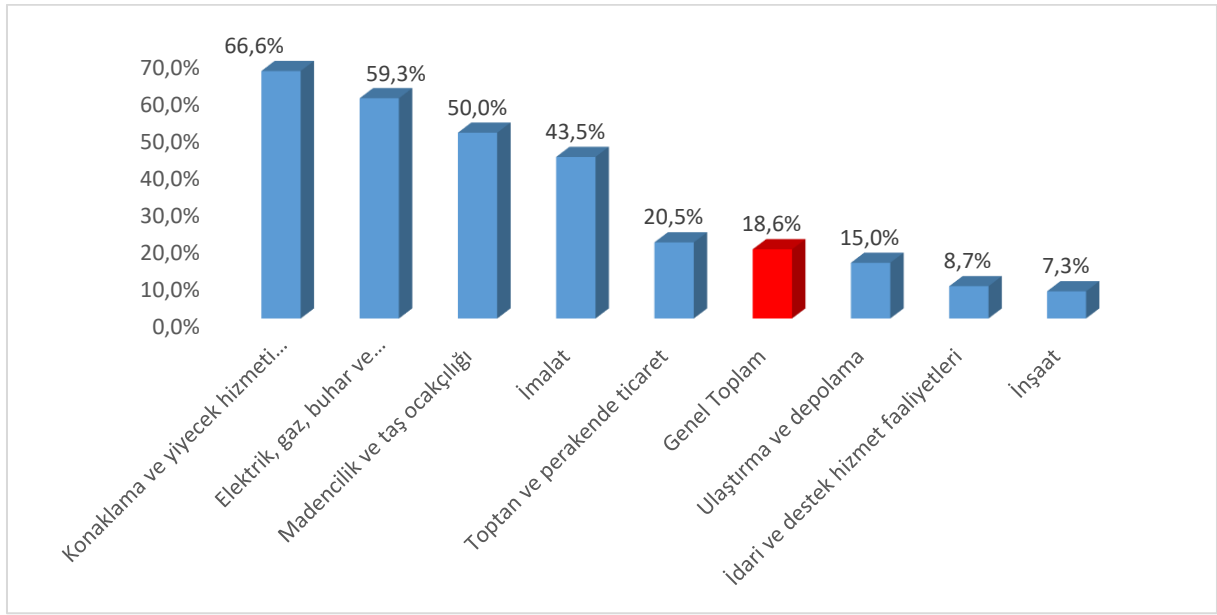
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu



Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,4'ü kadınlar oluşturmaktayken Kars ilinde bu oran yüzde 19,7 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kars ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 12,6 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 20,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,3 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Bu sonuçlar Kars ilinde kadınların part-time çalışmaya çok sıcak bakmadığını kaynaklanabileceği gibi, part-time çalışma yapılmasının kadın istihdamını olumsuz yönde etkilediği yönünde bir gösterge sunmaktadır.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

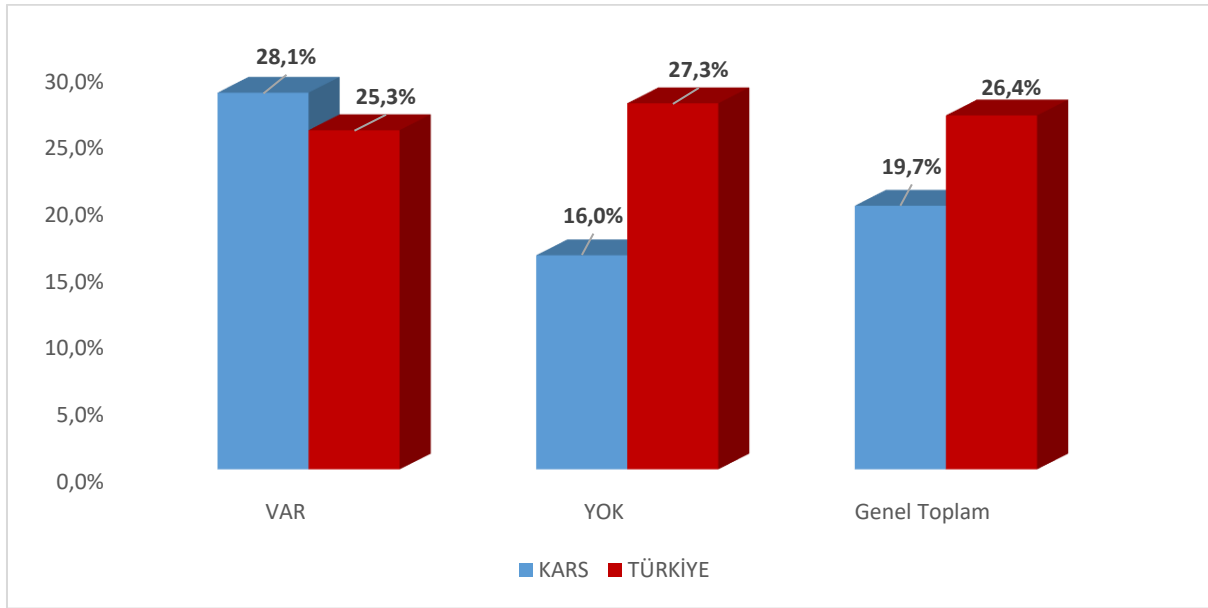


Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde işyerlerinin yüzde 18,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 20'dir. Kars ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı yüzde 66,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Sektörü iken ikinci sırada yüzde 59,3 oranı ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörü olduğu görülmektedir. İnşaat sektörü ise yüzde 2 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni bu sektördeki işyerlerinin vardiyalı çalışmaya çok uygun olmamasından ve işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kars ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım, Madencilik ve taş ocaklığı, İmalat ve Toptan ve Perakende ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu



Kaynak: İPA 2018

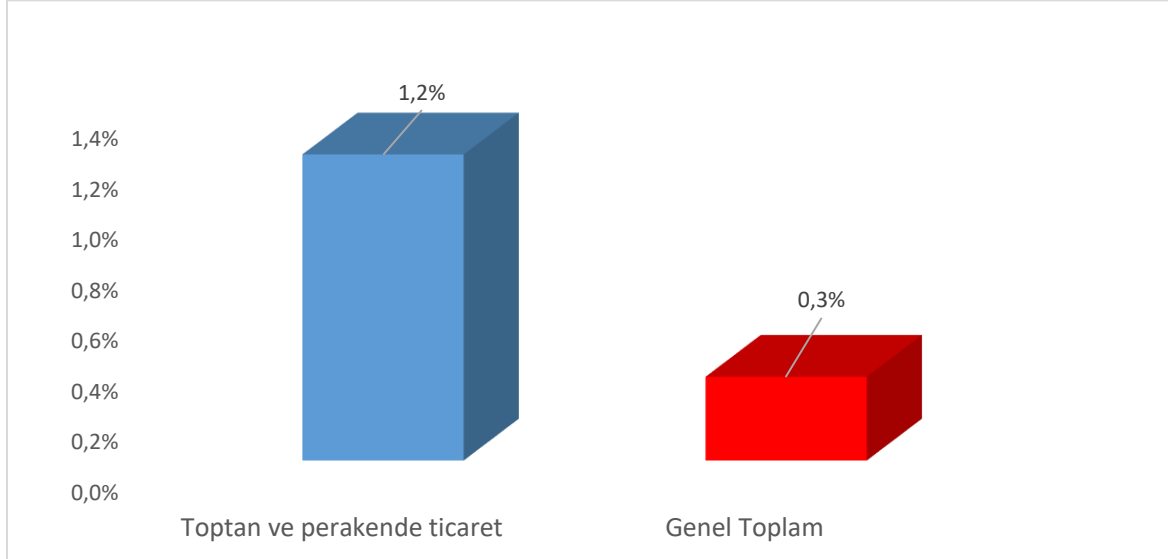
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kars ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 28,1'i kadın, yüzde 71,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 16 ya düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kars ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 19,7'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 5 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2

puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kars ilinde ters yönde işlemektedir.

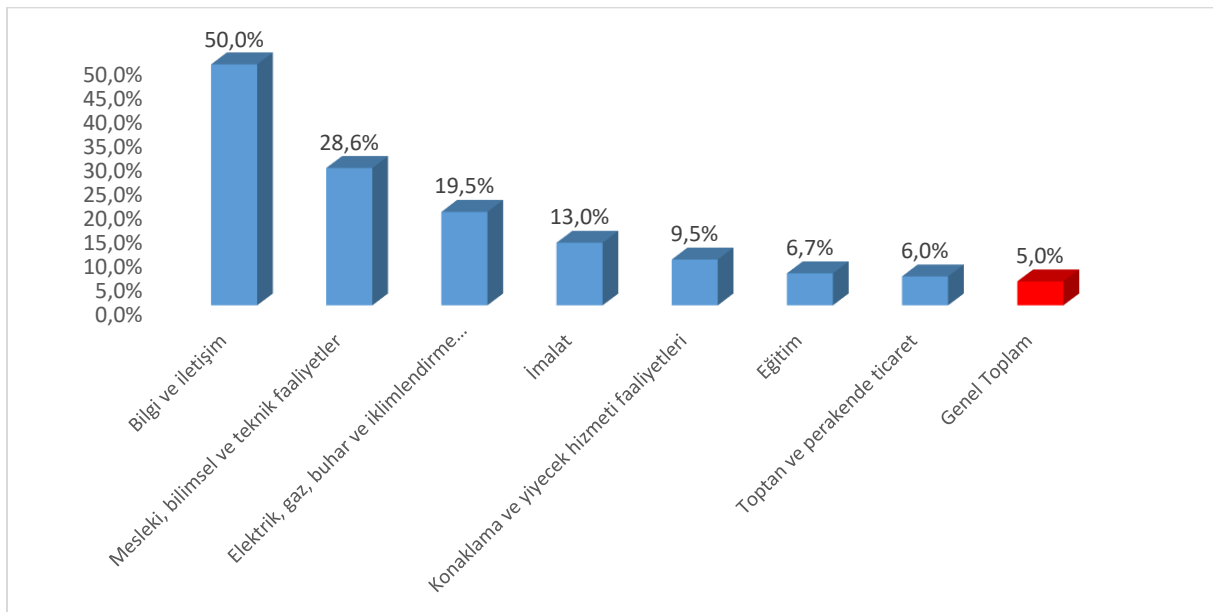
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde sadece Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ihracat yapıldığı görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin sadece yüzde 1,2'si ihracat yaptığını belirtirken yüzde 98,8'i ihracat yapmadığını belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu sektördeki ihracat oranı yüzde 17,8 olarak 3.sırayı aldığı görülmektedir. Bu sonuçlar çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 0,3 ünün ihracat yaptığını göstermektedir.

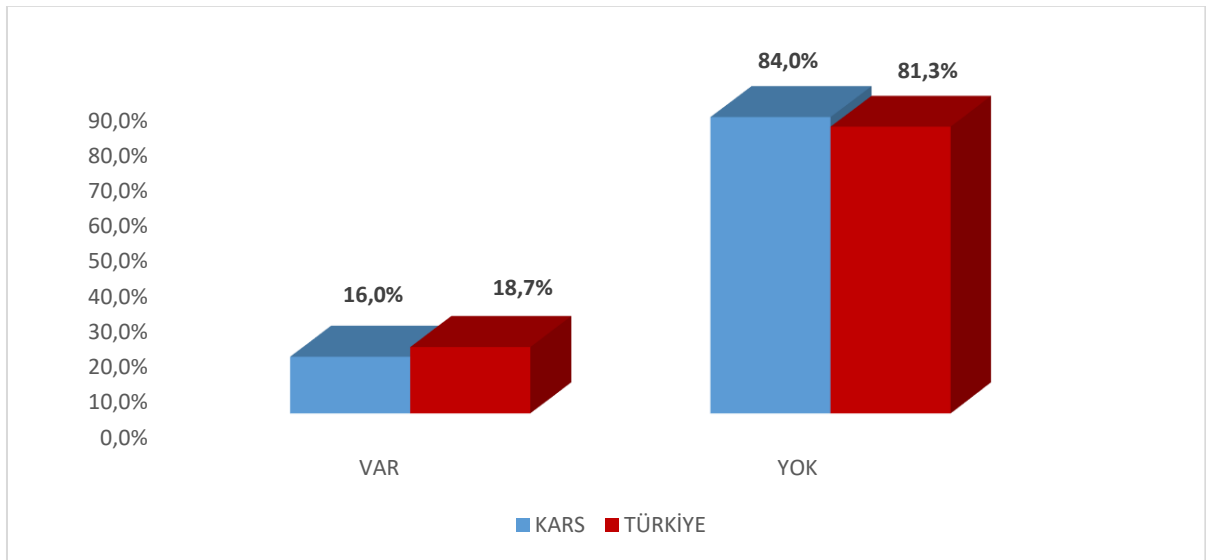
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 15 sektör içerisinde 7 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan işyerlerinin yarısı Ar-Ge çalışması yapmaktayken, ikinci sırada ise yüzde 28,6 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada yüzde 19,5 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme gelmekteyken yüzde 13 ile İmalat sektörü dördüncü sırayı almaktadır. Bu dört sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Kars ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 11,8'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 31,3 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 27,8 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Kars ilinde en fazla işverenler Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 6 ile son sırada yer almaktadır.

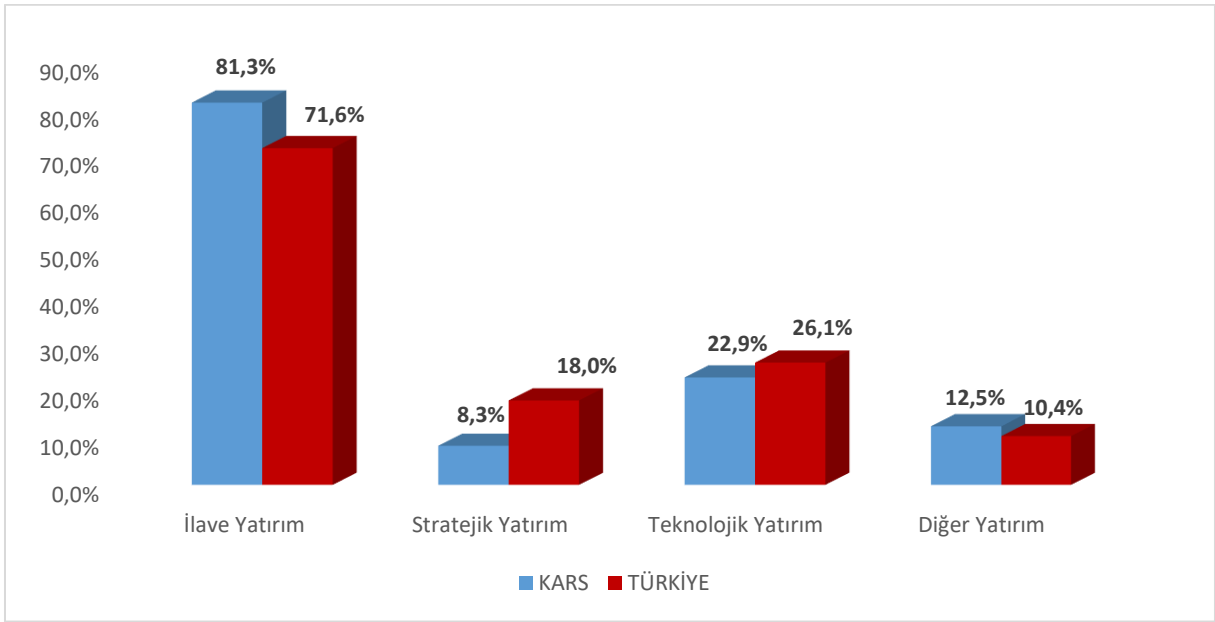
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 16'sı gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,7 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

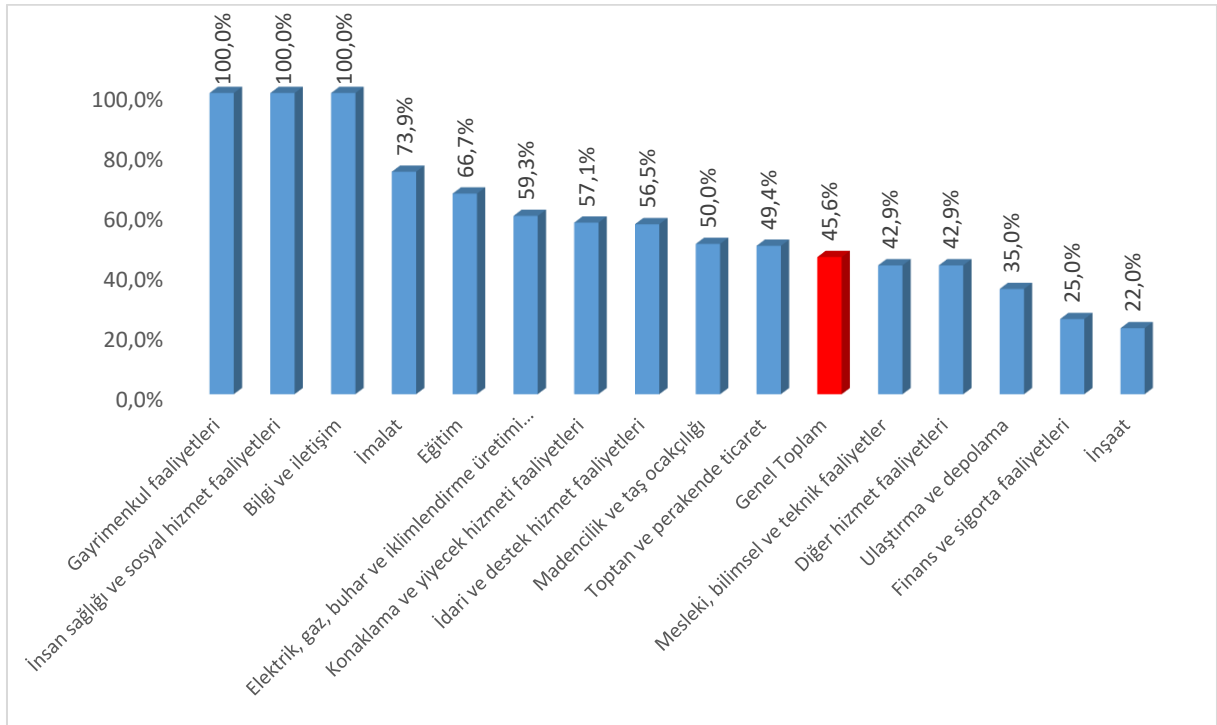
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)



Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kars ilinde yatırım yapmayı planlayan 10+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 81,3'ü ilave yatırım, yüzde 22,9'u teknolojik yatırım, yüzde 12,5'i Diğer yatırım ve yüzde 8,3'ü stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 71,6'sı ilave yatırım, yüzde 26,1'i teknolojik yatırım, yüzde 18'i stratejik yatırım ve yüzde 10,4'ü diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları



Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kars ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 45,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 37,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Kars ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kars ilinde Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü ve Bilgi ve İletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 45,6'nın biraz üstüne çıkarak yüzde 49,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	0,0%	58,8%	88,2%	88,2%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	65,7%	65,7%	0,0%
İnşaat	0,0%	66,7%	55,6%	66,7%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	80,5%	78,0%	70,7%	2,4%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	71,4%	57,1%	85,7%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	58,2%	83,3%	83,6%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	66,7%	66,7%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	61,5%	69,2%	61,5%	0,0%
Eğitim	20,0%	70,0%	70,0%	80,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	80,0%	80,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	66,7%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	1,5%	72,2%	73,7%	75,2%	0,7%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 75,2 ile İşbaşı Eğitim programı (İEP) hizmeti almıştır. İşyerlerinin yüzde 73,7'si Eleman Talebinden yararlanırken yüzde 72,2'si danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil-14 te Kars ilinde Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü ve Bilgi ve İletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Danışmanlık ve Yönlendirme Hizmeti hem Eleman Talebi hem de İEP hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü ve Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR'un Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalanmıştır.

İlimizde işyeri sayısına bakıldığında en çok Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün çalışmaya katıldığı görülmüştür. Bu sektördeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranlarına bakıldığında en çok yüzde 80,5 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalandığı görülmektedir. İkinci sırada yüzde 78 ile Eleman Talebi hizmetinden faydalanma gelirken yüzde 70,7 ile İEP hizmetinden yararlanma üçüncü sırada gelmektedir.

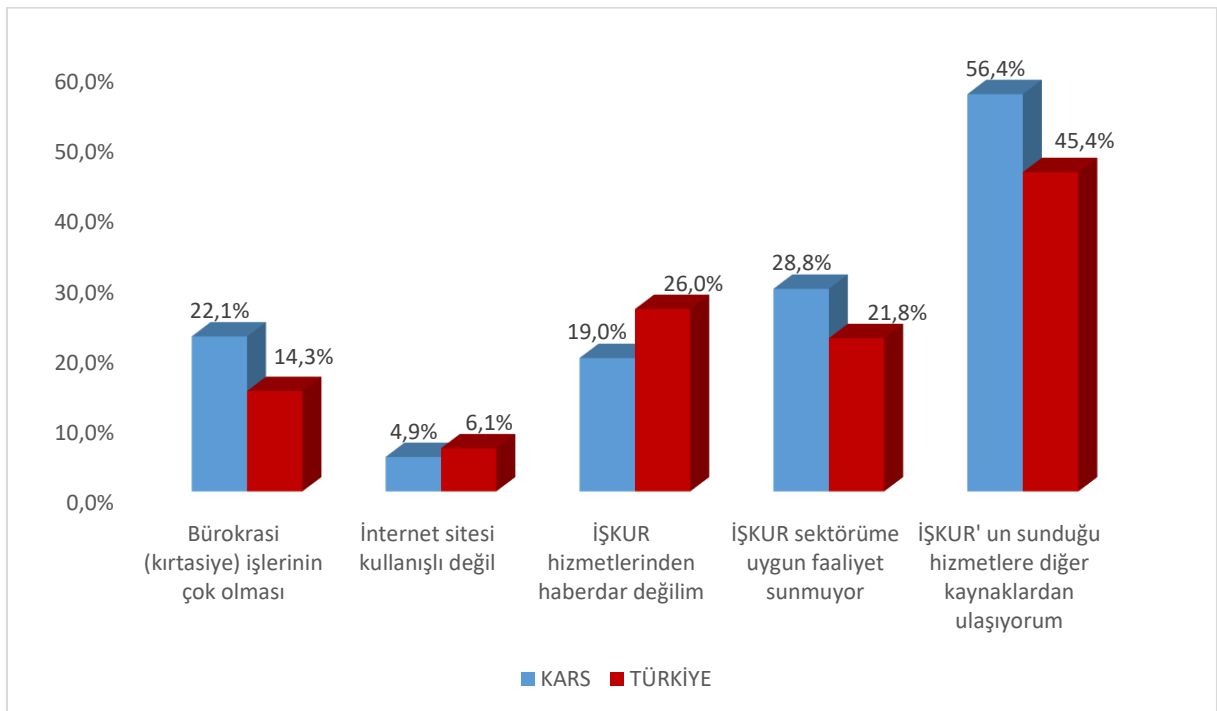
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği
Kararsızım	0,0%	1,0%	3,0%	1,0%	0,0%
Memnun Değilim	0,0%	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%
Memnunum	100,0%	99,0%	95,0%	99,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; Hizmet alınan alanların neredeyse tamamında yüksek memnuniyet alındığı görülmektedir. Çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden ve kısa çalışma ödeneği hizmetinden yararlanan işyerlerinin tamamı memnuniyet belirtirken sadece eleman talebi hizmetinden yararlanan işyerlerinin yüzde 2 gibi küçük bir azınlığı memnuniyetsizlik belirtmiştir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 56,4 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 28,8 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,1 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kars ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 45,4 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Kars ilinden farklı olarak ikinci sırada yüzde 26 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim üçüncü sırada İŞKUR sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Kars ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kars ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 5 bin 7 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 4 bin 20 çalışan erkeklerden, 987 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnşaat	53	1.135	1.188
Toptan ve perakende ticaret	189	899	1.088
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	283	401	684
İmalat	20	380	400
Ulaştırma ve depolama	18	381	399
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	129	266	395
Eğitim	185	158	343
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	27	202	229
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	40	30	70
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	50	64
Diğer hizmet faaliyetleri	10	51	62
Madencilik ve taş ocaklığı	2	23	25
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	19	25
Bilgi ve iletişim	6	16	22
Gayrimenkul faaliyetleri	4	10	15
Genel Toplam	987	4.020	5.007

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Kars ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İnşaat ve Toptan ve Perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Bu iki sektörün Kars ili için önemi bu

verilerden de anlaşılmaktadır. İnşaat sektöründe çalışan sayısının yüzde 95,5'i erkeklerden, yüzde 4,5'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise erkeklerin istihdam edilme oranı yüzde 82,6 iken kadınların istihdam oranı yüzde 17,4 olarak görülmüştür. Toplam çalışan sayıları içinde ise inşaat sektöründe çalışma oranı yüzde 23,7 olarak gerçekleşmiştir.

Kars ilinde 10+ çalışanı olan Eğitim ve İnsan Sağlığı Sosyal Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Ancak bu durum Kars ili için söz konusu değildir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	5	946	951
Hizmet ve satış elemanları	240	614	855
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	0	806	806
Nitelik gerektirmeyen meslekler	191	560	751
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	345	223	568
Yöneticiler	23	398	421
Profesyonel meslek mensupları	167	207	374
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	16	261	276
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0	5	5
Genel Toplam	987	4.020	5.007

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Meslek Gruplarına göre dağılıma bakıldığında ilk sırada Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Toplam çalışanların yüzde 19'u, erkek çalışanların yüzde 23,5'i ve kadın çalışanların yüzde 0,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 17 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 16,1 oranı ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır.

Kars ilinde Meslek Gruplarına göre kadın çalışanların yüzde 34,9'unun Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gurubunda olduğu görülmektedir. Kadın çalışanların erkek çalışanlardan yüksek olduğu tek meslek grubu olarak karşımıza çıkması dikkat çekmektedir. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralamasındaki ilk üç meslek grubuyla aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Kars ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında çalışanların tamamı erkeklerden oluşmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Servis şoförü (okul)
Temizlik görevlisi	Temizlik görevlisi	Yönetici (iş hizmetleri)
Servis şoförü (okul)	Satış danışmanı / uzmanı	Beden işçisi (inşaat)
Yönetici (iş hizmetleri)	Kasiyer	Temizlik görevlisi
Satış danışmanı / uzmanı	Aşçı	Sıvacı
Beden işçisi (inşaat)	Büro memuru (genel)	Satış danışmanı / uzmanı
Garson (servis elemanı)	Müşteri temsilcisi	Garson (servis elemanı)
Sıvacı	Sekreter	Şoför (yolcu taşıma)
Aşçı	Çocuk gelişimi meslek elemanı	Beden işçisi (genel)
Şoför (yolcu taşıma)	Bulaşıkçı (Stevard)	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Kars ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi hem kadınlarda hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Erkeklerde ise servis Şoförü (Okul) mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Kasiyer, Aşçı, Büro Memuru(Genel), Müşteri Temsilcisi, Sekreter,Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı ve Bulaşıkçı(Stevard) mesleklerinde çalışmaları bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık

işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
Toptan ve perakende ticaret	68	5,9%	21,7%
İnşaat	36	2,9%	11,0%
Eğitim	17	4,7%	33,3%
İmalat	17	4,0%	26,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8	2,1%	19,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7	3,0%	19,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	4,8%	28,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	0,3%	4,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	3,2%	14,3%
Ulaştırma ve depolama	2	0,5%	10,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	4,0%	50,0%
Genel Toplam	163	3,2%	16,7%

Kaynak: İPA 2018

Kars ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 52 işyerinde 163 açık iş tespit edilmiştir. Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 163 kişilik açık işin yüzde 41,9'una tekabül eden 68 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ve Eğitim sektörleridir.

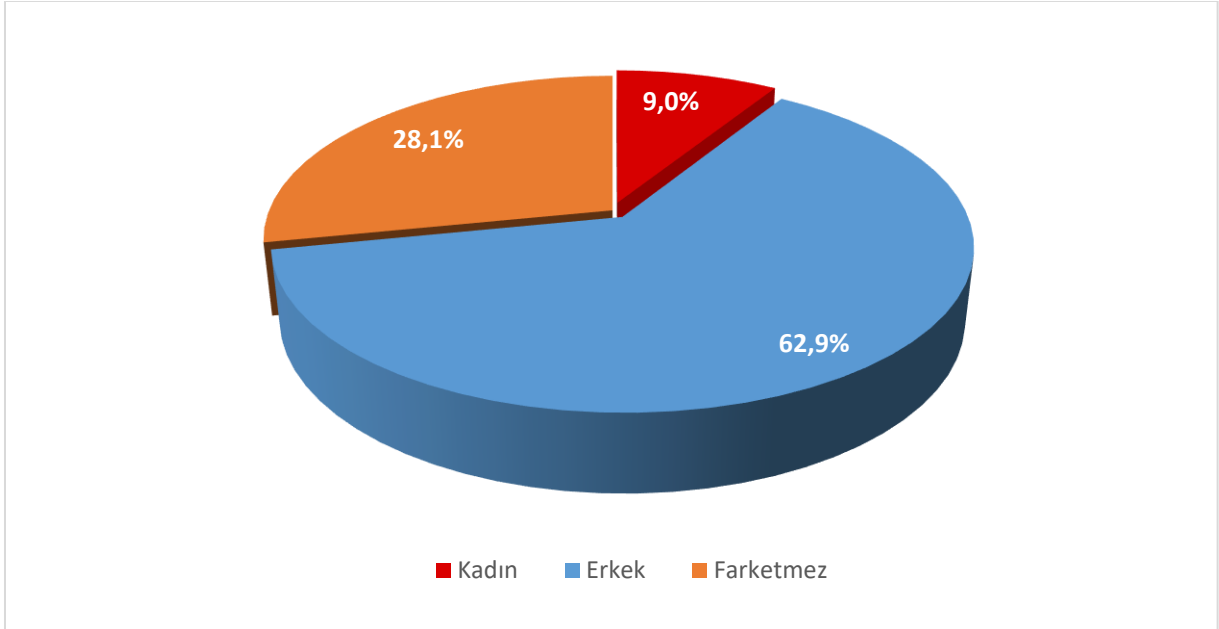
Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanmasıyla elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Kars ilinde açık iş oranı yüzde 3,2 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kars ilindeki 10+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,9 ile Açık İş Sayısı sıralamısında ilk sırada gelen Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kars ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 16,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 20,2 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 50 ile ön plana çıksada, sektörde Kars ilinde 10+ çalışanı olan 2 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Kars ilinde hem işyeri

sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ön plana çıkmaktadır. Bu sektörde yer alan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

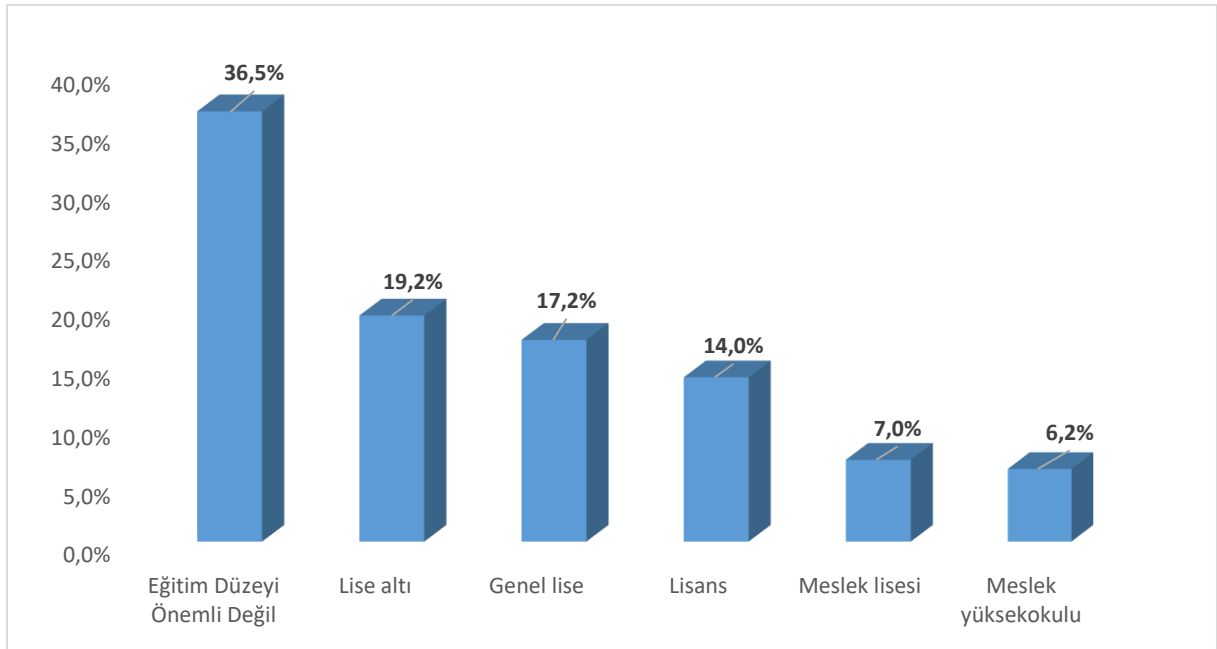
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi



Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Kars ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kars ilinde açık işlerin yüzde 62,9'unda işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 44 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 9,5 iken, Kars ilinde de benzer sonuçla yüzde 9 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kars ilinde ise işverenlerin yüzde 28,1'i açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasıyla ilişkili olarak açık işlerde cinsiyet tercihinde yansıdığı görülmektedir.

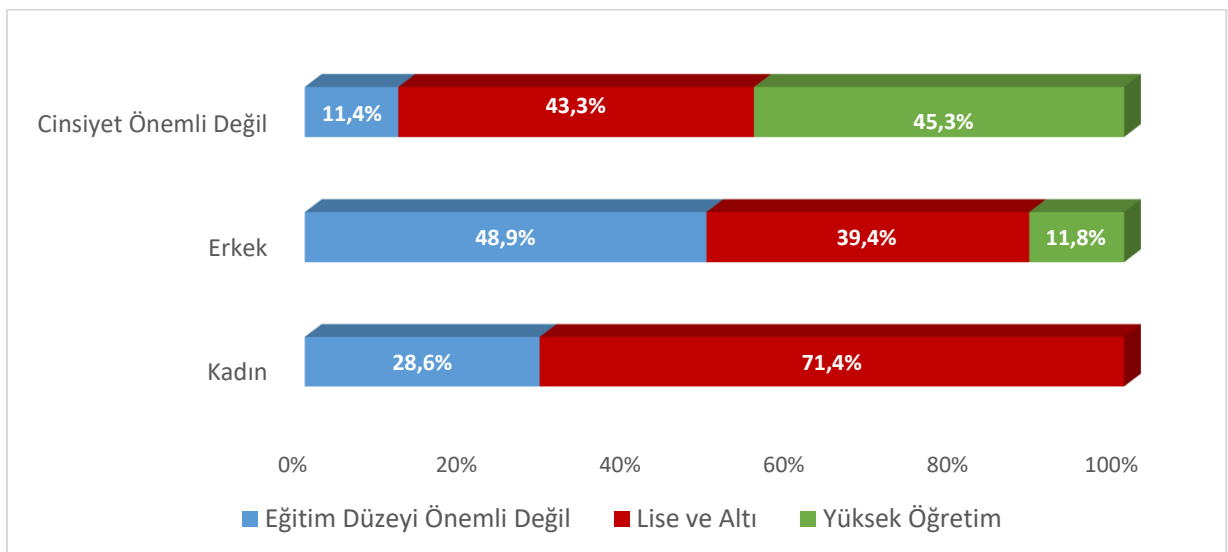
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Kars ilindeki açık işlerin yüzde 36,5'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 19,2 ile Lise altı olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 6,2 ile meslek yüksekokulu eğitim seviyesidir. Kars işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir. Bu durum açık iş sayısına bakıldığında ilk iki sırada Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinde çoğunlukla mesleki tecrübe ve fiziki yeterlilik ihtiyacı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

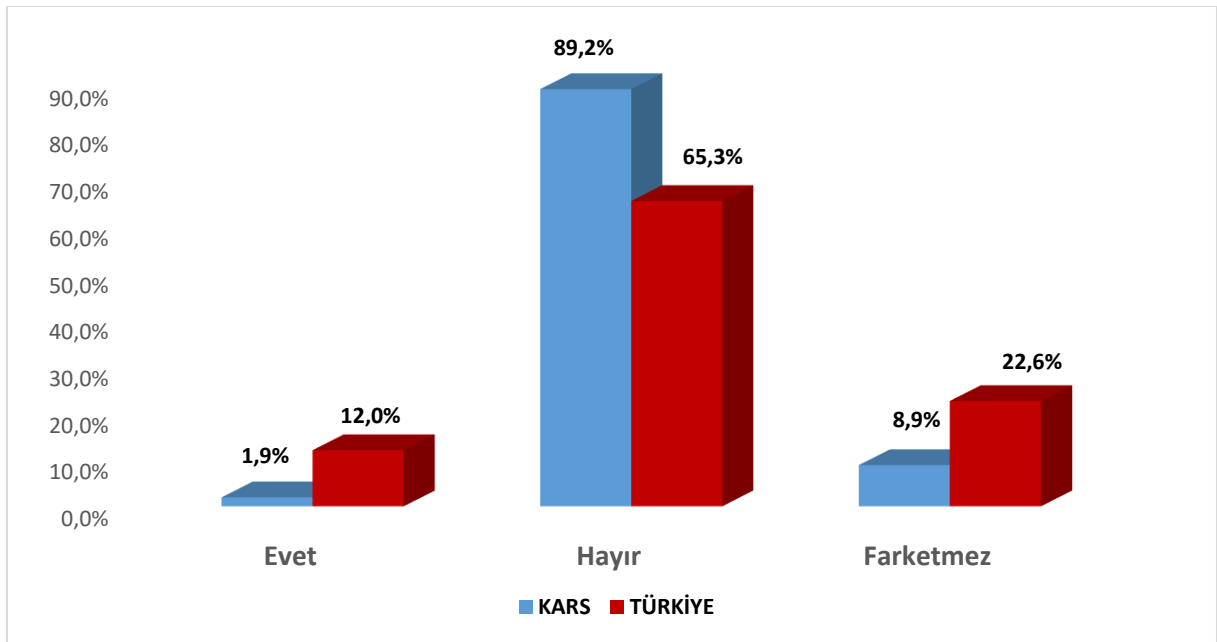
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 45,3 oranında Yüksek Öğretim düzeyinde talep edilmesi eğitim seviyesinin artmasıyla cinsiyet faktörünün ortadan kalktığını göstermektedir. Yüzde 43,3 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 11,4 oranında ise Eğitim Düzeyi Önemli Değil seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 48,9 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemekteyken, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 71,4 oranında Lise ve Altı eğitim düzeyi önemli görülmektedir. Hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, Lise ve Altı eğitim düzeyi seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda Eğitim Düzeyi Önemli Değil seçeneğinde işgücü talep edilmişken kadınlarda Yüksek Öğretim eğitim düzeyinin talep edilmemesi dikkat çekmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

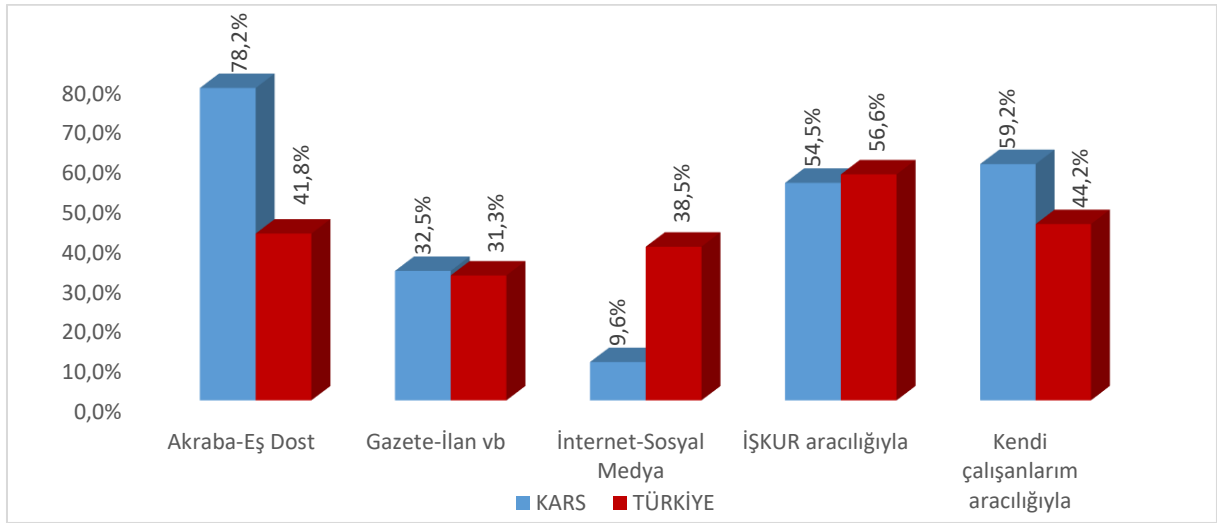


Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kars ilinde yüzde 1,9 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 8,9’dur. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 10 açık iş için 1 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 12 oranında evet, yüzde 22,6 oranında farketmez denmiştir. Yani her 10 açık iş için 3 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Kars ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Kars ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kars ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 54,5 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 56,6 olarak gerçekleşmiştir. Kars ilinde ilk sırada yüzde 78,2 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Kinci sırada ise yüzde 59,2 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	1
İletişim ve İfade Yeteneği	1	3	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	4	6	4
Takım Çalışması	-	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	-	6	6	6
Bilgisayar kullanımı	3	8	4	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	3	7	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	9	5	9
Yabancı Dil	-	-	8	10

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi hem kadınlarda hem erkeklerde hem de genel toplamda birinci sırada, cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Kadınlarda istenmeyen beceri düzeylerine bakıldığında Takım Çalışması, Hesap Yapabilme(Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil becerilerinin talep edilmemesi dikkat çekmektedir. Erkeklerle bakıldığında ise sadece yabancı dil becerisinin istenmediği tabloda görülmektedir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Hizmet ve satış elemanları	51	5,6%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	29	3,5%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	23	3,0%
Profesyonel meslek mensupları	21	5,3%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	18	1,8%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	12	4,2%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	9	1,6%
Genel Toplam	163	3,2%

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 31,2'dir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubu bulunmaktadır.

Kars ili için tespit edilen yüzde 3,2'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 5,6 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Profesyonel Meslek Mensupları ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir. İl geneli açık iş oranının üzerinde bulunan meslek gruplarına bakıldığında Hizmet ve satış elemanları, Profesyonel meslek mensupları, Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olduğu görülmektedir.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	88,8%	44,9%	0,0%	66,3%	88,8%
Hizmet ve satış elemanları	61,0%	43,1%	10,3%	63,1%	67,2%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	100,0%	22,8%	0,0%	36,1%	22,4%
Profesyonel meslek mensupları	89,9%	40,4%	10,1%	59,6%	59,6%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	88,2%	11,8%	0,0%	88,2%	64,7%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	82,9%	82,9%	0,0%	91,4%	17,1%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	71,4%	3,6%	28,6%	10,7%	78,6%
Genel Toplam	78,2%	32,5%	9,6%	54,5%	59,2%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yaklaşık yüzde 90'ı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarının tamamının Akraba Eş-Dost aracılığıyla arandığı görülürken ilde arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya arama kanalının en az kullanıldığı da dikkat çekmektedir.

İŞKUR aracılığı ile eleman talebinin en az kullanıldığı meslek grubunun ise Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Satış danışmanı / uzmanı	3	4	6	2	7	1	-	-	5
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	-	-	1	2	-	4	3	-	5
Ekskavatör(kazıma ve yükleme) operatörü	-	2	-	-	-	-	4	3	1
Kamyon şoförü	-	1	-	-	-	-	4	3	2
Beton transmikser operatörü	-	2	-	-	-	-	3	-	1
Zihinsel engelliler öğretmeni-özel eğitim	-	-	-	1	-	-	3	-	2
Kasiyer	2	1	-	3	3	-	-	-	4
Ön muhasebeci	1	4	2	3	-	-	5	-	3

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Kars ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Ekskavatör (Kazıma ve yükleme) Operatörü ile Beton Transmikser Operatörü mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak ön plana çıkmaktadır.

Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim mesleğinde en fazla İletişim ve İfade Yeteneği becerisi ilk sırada istenirken Ön Muhasebeci Mesleğinde Bilgisayar Kullanımı becerisinin yine ilk sırada istendiği görülmektedir.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Satış danışmanı / uzmanı	Beden işçisi (inşaat)	Satış danışmanı / uzmanı	Satış danışmanı / uzmanı
Reyon görevlisi	Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	Zihinsel engelliler öğretmeni-özel eğitim	Beden işçisi (inşaat)
Kasiyer	Kamyon şoförü	Kasiyer	Akaryakıt satış elemanı (pompacı)
Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi	Ekskavatör(kazıma ve yükleme) operatörü	Matematik öğretmeni-ortaöğretim	Ekskavatör(kazıma ve yükleme) operatörü
Ön muhasebeci	Beton transmikser operatörü	Temizlik görevlisi	Kamyon şoförü
Temizlik görevlisi	Elektrik teknikeri	Biyoloji öğretmeni-ortaöğretim	Beton transmikser operatörü
Aşçı yardımcısı	Satış danışmanı / uzmanı	Direksiyon eğitmeni	Zihinsel engelliler öğretmeni-özel eğitim
Resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı)	Servis komisi	Bilet satış elemanı (gişe/banko)	Kasiyer
Sekreter	Pişirici (ekmek)	Garson (servis elemanı)	Temizlik görevlisi
-	Elektrikli ev aletleri bakım ve tamircisi	Aşçı	Ön muhasebeci

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Satış Danışmanı/Uzmanı, Beden İşçisi (İnşaat), Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı) ve Ekskavatör (Kazıma ve Yükleme) Operatörü meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Satış Danışmanı/Uzmanı, Reyon Görevlisi ve Kasiyerdir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Beden İşçisi (İnşaat), Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı) ve Kamyon Şoförüyken, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Satışdanışmanı/Uzmanı, Zihinsel Engelliler Öğretmeni- Özel Eğitim ve Kasiyer meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kars ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kars ilinde ise 10+ istihdamlı 143 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 45,6 ile Kars ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 29,5 olarak hesaplanmıştır.

Kars ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektörlerdeki mevcut işyerlerinin temininde güçlük çekme oranının yüksek olma nedenleri Tablo 22 de incelenecektir.

İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat sektörlerinde işyeri sayısının fazla olmasının bu sektörlerde eleman temininde güçlük çekilme oranını artırdığı düşünülmektedir.

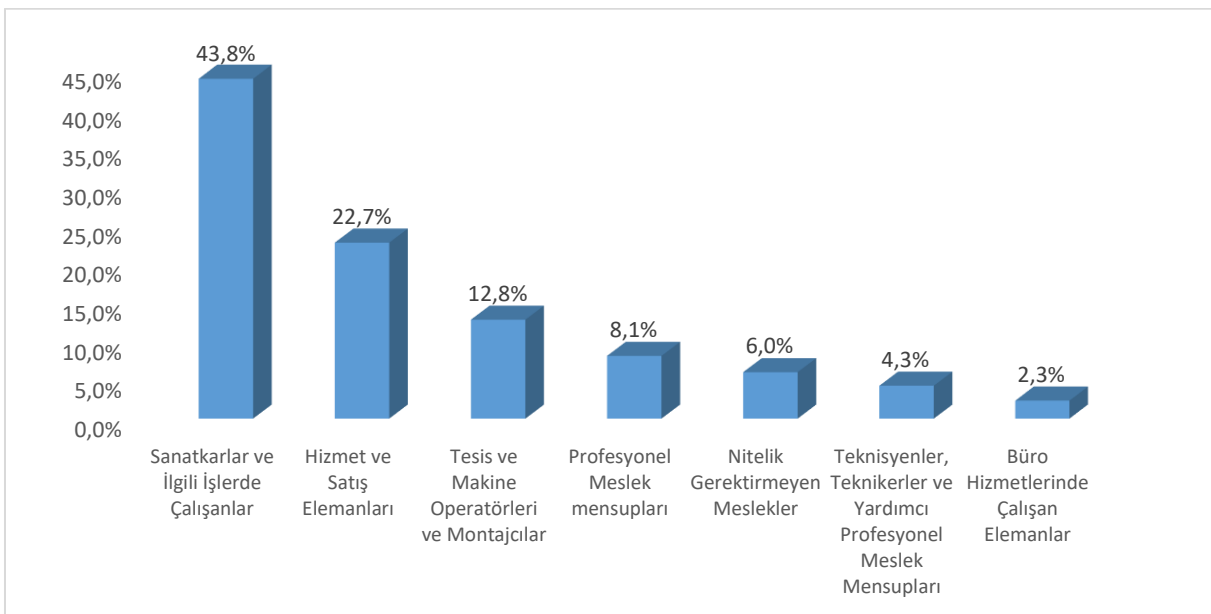
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	201
Toptan ve perakende ticaret	120
İmalat	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52
Eğitim	21
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18
Ulaştırma ve depolama	15
Diğer hizmet faaliyetleri	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7
Bilgi ve iletişim	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7
Madencilik ve taş ocaklığı	5
Genel Toplam	539

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 539 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kars ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 37,2'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ile İmalat sektörlerinin eleman temininde güçlük çekilme sayılarına bakıldığında tamamının yüzde 34,1'ini oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 236 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 43,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu yüzde 2,3 ile en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 10+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Kars ilinde olduğu gibi Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubundakiler hem ülke geneli hem de Kars ilinde eleman temininde en az güçlük çekeilenler arasındadır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Soğuk demirci	30
Aşçı	26
Garson (servis elemanı)	26
Hamurkâr	21
Asansör montaj ustası	21
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	19
Beton ve betonarme kalıpcısı	17
Sıvacı	15
Satış danışmanı / uzmanı	12
Diğer	353
Toplam	539

Kaynak: İPA 2018

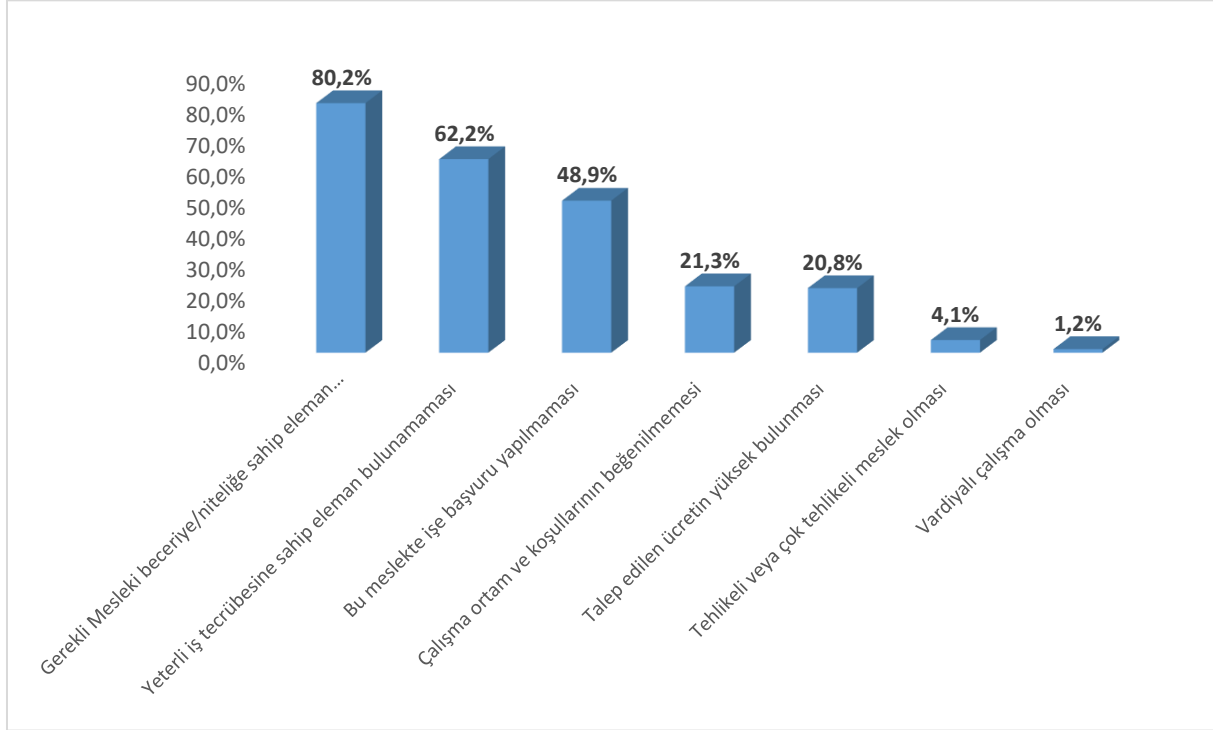
Kars ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 30 kişi ile Soğuk Demirci mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 26 kişi ile Aşçı ve Garson (servis Elemanı) meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk üç meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Aşçı mesleğinin ilk sırada geldiği ve Garson (servis Elemanı) mesleğinin ise ikinci sırada geldiği görülmektedir. Geçen yıl Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi mesleği üçüncü sıradayken bu yıl ilk on meslek içinde olmadığı dikkat çekicidir.

Kars ilinde ayrıca Hamurkar mesleği son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler. Soğuk Demirci mesleğinin temininde güçlük çekilme

oranının yüksek çıkmasında yapılan araştırmanın Kars ilinde inşaat sezonu başlangıcını dengelemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise yine Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ilk sırada çıkmaktadır. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Soğuk demirci	10,3%	82,8%	65,5%	20,7%	17,2%	0,0%	0,0%
Aşçı	52,0%	84,0%	64,0%	16,0%	40,0%	8,0%	0,0%
Garson (servis elemanı)	24,2%	83,9%	60,5%	12,1%	44,4%	0,0%	0,0%
Hamurkar	80,0%	100,0%	100,0%	30,0%	5,0%	10,0%	0,0%
Asansör montaj ustası	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	33,3%	100,0%	100,0%	61,1%	55,6%	0,0%	0,0%
Beton ve betonarme kalıpcısı	31,3%	68,8%	68,8%	37,5%	31,3%	0,0%	0,0%
Sıvacı	64,3%	64,3%	57,1%	7,1%	35,7%	0,0%	0,0%
Satış danışmanı / uzmanı	36,4%	72,7%	72,7%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat kalıpcısı (ahşap)	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Hamurkar, Asansör Montaj İşçisi ve Akaryakıt Satış Elemanı mesleklerinin tamamında gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni tümüyle belirtilmişken Soğuk Demirci, Aşçı ve Garson mesleklerinde ise büyük çoğunluğu bu nedenleri belirtmiştir.

Tehlikeli veya Çok tehlikeli Meslek Olması nedeni ile eleman bulunamamasını belirten tek mesleğin Asansör Montaj Ustası mesleği olmasıda ayrıca dikkat çekicidir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)
Hamurkar
Kamyon şoförü
Kasiyer
Aşçı
Satış danışmanı / uzmanı
Ön muhasebeci
Beden işçisi (inşaat)
Garson (servis elemanı)
Elektrik teknikeri

Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Kars ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kars ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işverenlerin yüzde 22,3’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken Kars ta da bu durum benzer sonuç göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,2 olarak öngörülürken Kars ilinde ise bu oran ülke genelinden yüksek olup yüzde 5,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	23,2%	2,4%	61,0%	13,4%
Toptan ve perakende ticaret	21,7%	3,6%	53,0%	21,7%
Ulaştırma ve depolama	25,0%	5,0%	60,0%	10,0%
İmalat	21,7%	0,0%	52,2%	26,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19,1%	14,1%	28,6%	38,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	42,9%	14,3%	14,3%	28,6%
Eğitim	20,0%	13,3%	53,3%	13,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60,0%	0,0%	40,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8,7%	8,7%	60,9%	21,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28,6%	14,3%	42,9%	14,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	25,0%	0,0%	75,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	19,5%	0,0%	60,2%	20,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	22,3%	5,3%	53,0%	19,3%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen ilk üç işverenler sırasıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmet Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı olarak gerçekleşmiştir. Bu sektördeki işyeri sayısının az olması sonuçları yüksek çıkarmaktadır. Bu sebeple Tablo 25 te bulunan net istihdam değişim oranı daha gerçekçi bir gösterge olacaktır.

Sektörlere göre en fazla temininde güçlük çekilen İnşaat sektöründeki işyerlerinin yüzde 61'i gibi büyük çoğunluğu aynı zamanda gelecekle alakalı herhangi bir fikir beyan edemezken Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörlerindeki işyerlerinin de yaklaşık yarısı geleceğe dönük herhangi bir öngöründe bulunamamıştır.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için çalışan sayısında bir değişiklik olmayacağı öngörüsünde bulunmuşlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
İnşaat	351	29,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13	19,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10	14,9%
İmalat	45	11,3%
Toptan ve perakende ticaret	95	8,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	5	8,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11	4,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	4,2%
Eğitim	14	4,0%
Ulaştırma ve depolama	16	3,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15	3,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12	1,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	-3	-12,5%
Genel Toplam	584	11,7%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 10 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 6 artacağı beklenmekte olup Kars'ta ise bu oran, yüzde 11,7 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 351 kişilik artış ve yüzde 29,6 net istihdam değişim oranı ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. 13 kişilik istihdam değişimine rağmen yüzde 19,7 istihdam değişim oranıyla ikinci sırayı Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü almıştır. Bu sonucun Kars ilinde bu sektörde çalışan sayısının az olmasından etkilendiği düşünülmektedir.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Madencilik ve Taş Ocaklığı sektörüdür. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Gayrimenkul faaliyetleri ile Bilgi ve iletişim sektöründeki işyerleri istihdamlarında herhangi bir artış yada azalış beklememektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	285	29,9%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	133	17,7%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	27	9,9%
Profesyonel meslek mensupları	34	9,1%
Hizmet ve satış elemanları	61	7,1%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	31	3,9%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	12	2,0%
Yöneticiler	2	0,5%
Genel Toplam	584	11,7%

Kaynak: İPA 2018

Tablo 26 da görüleceği üzere tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 285 kişilik artış ile Sanatkar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 2 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubundadır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 29,9'luk bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler net istihdam değişim oranı ve en fazla net istihdam değişimi ile ikinci meslek grubu olarak ön plana çıkmaktadır.

Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda 61 kişilik değişim olmasına rağmen yüzde 7,1 net istihdam değişim oranından dolayı gerilerde olduğu görülmektedir. Bunun en önemli sebebi çalışan sayısına oranla daha az artış beklenmesidir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden işçisi (inşaat)	Bilet satış elemanı (gişe/banko)
Kalıp bağlama ve ayar işçisi	Otobüs kaptanı (şoförü)
Soğuk demirci	Isıtma ve sıhhi tesisatçı
Sıvacı	Sınıf öğretmeni
Taş duvarcı-inşaat)	Depo sorumlusu
Beton ve betonarme kalıpcısı	Kamyon şoförü
Beden işçisi (genel)	Muhasebeci
Direksiyon eğitmeni	Resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı)
Hamurkar	-
Yazılı basın muhabiri	-

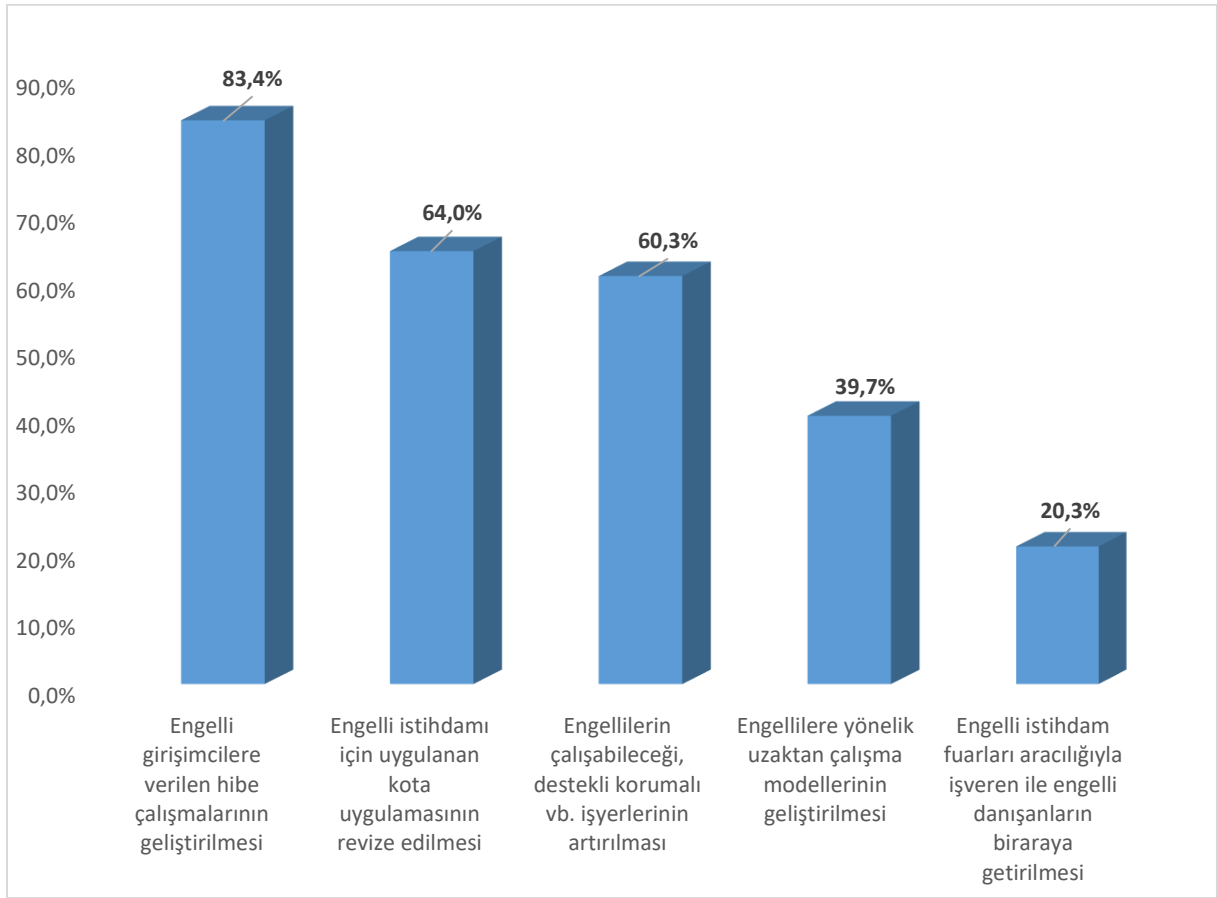
Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (İnşaat), Kalıp Bağlama ve Ayar İşçisi ve Soğuk Demirci olup, Bilet Satış Elemanı(gişe/Banko), Otobüs Kaptanı(Şoförü) ve Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden işçisi (inşaat), Soğuk demirci ve Beden işçisi (genel) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Kars ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda aynı mesleklerin olmaması ve İstihdam azalışı bekleyen mesleklerde ise özellikle şoförlerin içinde bulunduğu sektörde azalışın görülmesi dikkat çekicidir.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

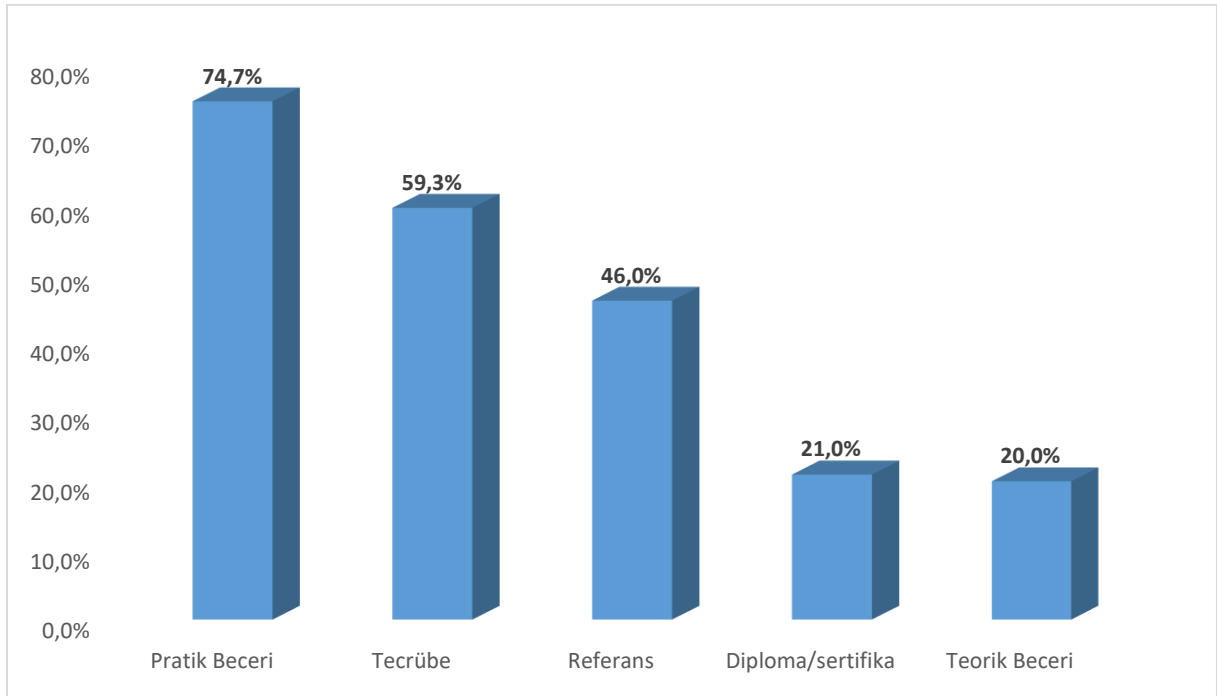


Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının artırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 83,4'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 64'ü Engelli istihdamı için kota uygulamasının revize edilmesi ve yüzde 60,3'ü ise engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67'si engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 55,8'i engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 41,4'ü engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kars ilinde işverenlerin ilk iki önerisi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

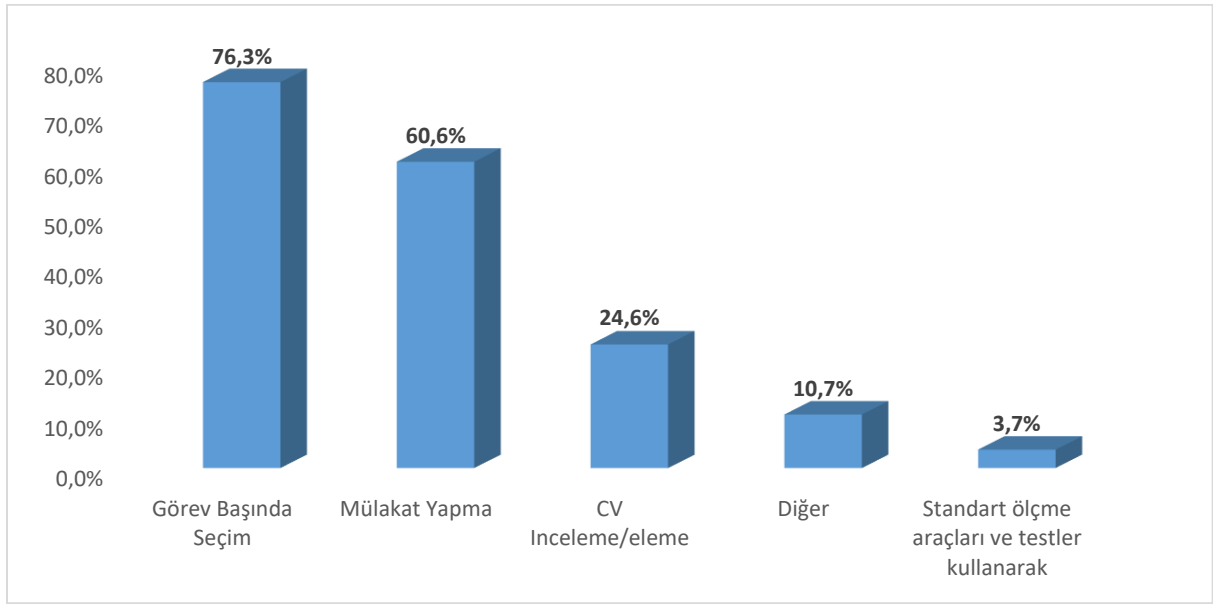


Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 74,7'si Pratik Beceri, yüzde 59,3'ü Tecrübe ve yüzde 46'sı Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kars ilinde olduğu gibi yüzde 73,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 45,7 ile Tecrübe ve yüzde 28,7 ile Teorik beceri kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Kars ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı



Kaynak: İPA 2018

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 76,3'ü Görev Başında Seçim, yüzde 60,6'sı Mülakat Yapma ve yüzde 24,6'sı CV İnceleme/Eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 67 ile Mülakat Yapma, yüzde 49,8 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 41,1 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kars ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Kars İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Kars'ta gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 6,6 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her yüz kişiden yaklaşık yedisi işsiz olduğunu göstermektedir. Kars ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Kars'ta mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama katkı sunacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 80,2'si erkeklerden, sadece yüzde 19,8'i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret ile Eğitim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kars'de ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Kars'ta İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 18 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 253 kişi faydalanmıştır. 2010 yılından 2017 yılına kadar İŞKUR tarafından meslek edindirme kursları aracılığı ile yılda ortalama 360 kişiye meslek edindirilmiştir. Bu sonuçlar

İŞKUR kurslarının bir çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kars ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir.

Kars ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 52 işyerinde 163 açık iş tespit edilmiştir. Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 163 kişilik açık işin yüzde 41,9'una tekabül eden 68 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ve Eğitim sektörleridir.

Kars ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 16,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 20,2 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 50 ile ön plana çıksada, sektörde Kars ilinde 10+ çalışanı olan 2 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Kars ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ön plana çıkmaktadır. Bu sektörde yer alan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Kars ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 31,2'dir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubu bulunmaktadır.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim

düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Soğuk Demirci, Aşçı, Garson(Servis Elemanı), Hamurkar, Asansör Montaj İşçisi, Akaryakıt Satış Elemanı, Beton ve Betonarme Kalıpcısı, Sıvacı ve Satış Danışmanı(Uzmanı) mesleklerinde Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Kars ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Akaryakıt Satış Elemanı, Hamurkar, Kamyon Şoförü, Kasiyer, Aşçı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Ön Muhasebeci, Beden İşçisi(İnşaat), Garson (Servis Elemanı) ve Elektrik Teknikeri olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işverenlerin yüzde 22,3’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken Kars ta da bu durum benzer sonuç göstermektedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artış yada azalışı hususunda fikir beyan edemedikleri görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin gelecekler alakalı kaygılarının çok olduğunu ve uzun vadede herhangi bir plan yapamadıklarını göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 5,3 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,2 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek

dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
İÇ/DIŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri ile ilgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

4) Yatırımla ilgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

4.2. Yatırımın İli

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 6.1. soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SİRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

→ 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ()

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ()

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ()

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ()

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ()

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ()

Teorik beceri ()

Diploma/sertifika ()

Tecrübe ()

Referans ()

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ()

Mülakat yapma ()

Görev başında seçim ()

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ()

Diğer ()

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır () (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()

İnternet sitesi kullanışlı değil ()

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ()

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ()

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet () (20. Soruya geçiniz) Hayır () (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında ilave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet () Hayır () Kararsızım ()

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır () İstihdamı az artırır () Değiştirmez () Fikrim yok ()

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....
Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.